

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Факультет підготовки іноземних громадян
Кафедра українознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

професор

Анжеліка БАТРАКОВА

«01» вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

«Українська мова

(за професійним спрямуванням)»

навчальної дисципліни

статус дисципліни

обов'язкова

рівень вищої освіти

перший (бакалаврський)

галузь знань

G Інженерія, виробництво та будівництво

спеціальність

G1 Хімічні технології та інженерія

освітня програма

Хімічні технології в будівництві

мова навчання

державна

1. Метою вивчення дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є формування системи знань про норми сучасної літературної мови як основи культури усного й писемного ділового мовлення фахівців, набуття практичних навичок використання в мовленні наукової та фахової термінології, вироблення вмінь створювати та відтворювати усні й писемні мовленнєві жанри професійного спілкування.

Об'єктом вивчення дисципліни є офіційно-діловий і науковий стилі; хіміко-технологічне термінознавство; мовні засоби відповідно до комунікативних намірів, необхідних для високоякісного професійного спілкування.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасна українська літературна мова і мовлення у фаховій діяльності.

2. Передумови для вивчення дисципліни:

ОК1 «Історія та культура України», ОК 2 «Філософія».

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Денна форма навчання
Кількість кредитів / год	3,0/90
Семестр викладання дисципліни	<u>2</u> (порядковий номер семестру)
– лекції, год	–
– практичні (семінарські) заняття, год	32
– лабораторні заняття, год	–
– самостійна робота, год	28
– курсовий проєкт, год	–
– курсова робота, год	–
– розрахунково-графічна робота (контрольна робота), год	–
– підготовка та складання екзамену, год	30
Підсумковий контроль (залік або екзамен)	екзамен

4. Компетентності:

Інтегральна компетентність:

К1. Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми хімічних технологій та інженерії, що передбачає застосування теорій та методів хімічних технологій та інженерії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

5. Очікувані результати навчання з дисципліни:

ПР11. Вільно спілкуватися з професійних питань усно і письмово державною та іноземною мовами.

ПР12. Розуміти принципи права і правові засади професійної діяльності.

6. Методи навчання :

1) словесні:

1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь;

1.2 інтерактивні (нетрадиційні): проблемні лекції, дискусії;

2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій, презентацій;

3) практичні:

3.1 традиційні: семінари, практична робота з методичними вказівками, самостійна робота з науковою літературою;

3.2 інтерактивні (нетрадиційні): семінари-дискусії, метод мозкової атаки;

4) дистанційні: інформативний матеріал, завдання в курсі-ресурсі на навчальній платформі Moodle.

7. Критерії оцінювання результатів навчання. Підсумкова оцінка студента з навчальної дисципліни визначається з огляду на результати поточного контролю й екзамену та розраховується як сума балів за:

- поточний контроль (усне опитування, відвідування занять та активність комунікації на них, складання стандартизованих тестів);
- виконання завдань, передбачених практичними заняттями;
- складання екзамена.

Екзамен проводиться після вивчення всіх тем дисципліни і складається в період екзаменаційної сесії після закінчення аудиторних (дистанційних) занять. До екзамену допускаються здобувачі, які виконали всі види робіт передбачені навчальним планом:

- були присутні на заняттях (лекції, практичні роботи);
- набрали не менше **60 балів** за поточну успішність.

Якщо поточна успішність з дисципліни нижче ніж 60 балів, здобувач вищої освіти має можливість підвищити свій поточний бал до мінімального до початку екзаменаційної сесії. У разі оцінювання знань здобувачів шляхом тестування кількість балів визначається відсотком правильних відповідей. За очної форми проведення занять можливе комбіноване (письмове та усне) складання екзамену, що полягає у наданні відповідей на два теоретичні питання та одне письмове завдання з наступним коментуванням виконаної роботи. На підготовку та складання екзамену відводиться **30 год**.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни враховує загальну оцінку за поточну успішність і оцінку за складання екзамену. Розрахунок загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни проводиться таким чином:

Види оцінювання	Поточний контроль	Екзаменаційний контроль	Разом за дисципліну
	тест1...тест10		
Практична робота на занятті, участь у дискусії	60	30	100
Захист практичних робіт	10		

До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які виконали завдання, передбачені практичними заняттями.

Оцінка з дисципліни та її переведення в оцінки за національною шкалою і шкалою ECTS здійснюється згідно зі [СТВНЗ 90.1-02:2023 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти»](#).

8. Засоби діагностики результатів навчання. Для поточного контролю знань студентів можуть застосовуватись стандартизовані тести. Методами демонстрування результатів навчання є індивідуальне звітування щодо виконаних практичних робіт або презентація відповідних результатів. Засобами оцінювання результатів навчання є виконані практичні роботи, тестовий контроль на кожному занятті, 25 білетів на іспит, які складаються з двох теоретичних питань та одного письмового завдання.

9. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	Література
1	ПР 1. Державна мова України: система норм і стилів	2	1,2,5,8
	ПР 2. Основні вимоги до укладання ділових паперів	2	1,2,5,8
	СРС. Вимоги до змісту та розташування реквізитів документів	4	1,2,5,6,8
2	ПР 3. Документи щодо особового складу і довідково-інформаційні документи	2	1,2,5,8
	ПР 4. Обліково-фінансові та господарсько-договірні документи	2	1,2,5,8
	ПР 5. Організаційно-розпорядчі документи	2	1,2,5,8
3	ПР 6. Лексичні та синтаксичні особливості офіційно-ділового стилю фахової документації	2	1,2,5,6,8
	СРС. Книжні та іншомовні слова в текстах фахових документів.	2	1,2,5,8
4	ПР 7. Граматичні особливості частин мови у ділових паперах	2	1,2,5,8
	СРС. Зв'язок числівника з іменником	2	1,2,5,8
5	ПР 8. Усна фахова комунікація: різновиди й особливості, атрибути	2	1,2,6,8
	СРС. Паралінгвістичні засоби у спілкуванні із закордонними партнерами	4	1,2,5,8
6	ПР 9. Галузева пресконференція	2	1,2,5,8
	ПР 10. Організація професійного спілкування	2	1-8
7	ПР 11. Науковий стиль і дослідницька діяльність здобувача	2	1-8
	СРС. Мовні засоби для реалізації наукової діяльності здобувача	2	1-8
8	ПР 12. Основні форми й види науково-дослідницької діяльності здобувача	2	1-8
	СРС. Укладання термінологічного мінісловника для хімічної галузі	10	3,7-15,9
9	ПР 13. Система основних понять термінознавства	2	3,7-10
	СРС. Характеристика основних технічних термінологічних словників. Види технічного перекладу	4	3,7-10
10	ПР 14. Основні способи термінотворення	2	3,7-10

	ПР 15. Лексико-семантичні процеси в українській науково-технічній термінології	2	3,7-10
	ПР 16. Підсумкова контрольна робота навчальної дисципліни за заняттями № 1-10	2	1-10
Разом	ЛК	0	
	ПЗ	32	
	СР	28	
	Підготовка та складання екзамену	30	
Усього		90	

10. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять

Навчальною програмою не передбачено.

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення: вивчення навчальної дисципліни передбачає використання такої техніки: мультимедійне обладнання – ноутбук – 2 од., мультимедійний проєктор – 1 од., екран проєкційний – 1 од.; мультимедійна система в 501 аудиторії: телевізор – 1 од., музикальний центр – 1 од., DVD – плеєр – 1 од.; захищені програмні продукти: MS Word, MS Excel.

Визнання результатів неформальної та інформальної освіти

Визнання результатів неформального та (або) інформального навчання здобувача передбачає виконання таких процедур, як: подання здобувачем заяви щодо визнання (не пізніше як протягом перших 10 робочих днів від початку семестру вивчення дисципліни); ідентифікацію задекларованих здобувачем у письмовій формі результатів неформального та (або) інформального навчання; оцінювання задекларованих результатів навчання здобувача; прийняття рішення про визнання та зарахування здобувачу всіх чи частини результатів навчання за дисципліною або відмову у визнанні. Порядок реалізації цих процедур регламентується СТВНЗ 83.1-02:2022 «Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти»

12. Рекомендовані джерела інформації

Рекомендована література:

1. Книшенко Н.П. Комплексне дослідження української дорожньо-будівельної термінологічної лексики: монографія / Харків: в-во «Стиль-іздат», 2023. – 150 с.
2. Книшенко Н.П. Термінознавство: лінгвістичний опис української термінологічної системи / Н. П. Книшенко. Харків: Видавництво ХНАДУ, 2021. 140 с.
3. Книшенко Н.П. Збірник фахових словникових диктантів з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» (для студентів автомобільного та механічного факультетів) / Н. П. Книшенко, Н. В. Нікуліна. – Харків: Видавництво ХНАДУ, 2024. – 120 с.
4. Нікуліна Н.В. Зошит-конспект з навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» / Н. В. Нікуліна, Н. П. Книшенко. – Харків: Видавництво ХНАДУ, 2020. 192 с.
5. Книшенко, Н. П. Автомобільно-дорожнє термінознавство : конспект лекцій з дисципліни [Електронний ресурс] / Н. П. Книшенко, Н. В. Нікуліна ; Харків. нац. автомоб.-дор. ун-т. - Харків : ХНАДУ, 2024. - 119 с.
ftp://194.44.189.147/libfulltxt/UCHLIB/ER/2024/KL_ADT_KnyshenkoNikulina24.pdf
6. Нікуліна Н.В., Книшенко Н.П. Українська мова професійного спілкування для студентів усіх факультетів: навч. посіб. Харків: ХНАДУ, 2024. 252 с.

7. Книщенко Н.П. Збірник фахових словникових диктантів з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» (для студентів дорожньо-будівельного та факультету управління та бізнесу) / Н. П. Книщенко, Н. В. Нікуліна. – Харків: Видавництво ХНАДУ, 2025. – 30 с.

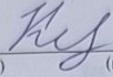
Інформаційні ресурси:

7. Лінгвістичний портал [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <http://www.mova.info/>
 8. Портал української мови [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <http://www.pravila-uk-mova.at.ua/>
 9. Словники он-лайн [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <http://www.rozum.org.ua/>
 10. Українська мова [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <http://www.ukrajinskamova.org.ua/>

Розробник (и):

к.ф.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

 (підпис)

Наталія КНИШЕНКО

(прізвище та ініціали)

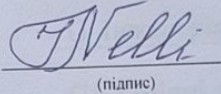
« 26 » серпня 2025 року

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри
 Протокол № 1 від « 26 » серпня 2025 року

Завідувач кафедри українознавства

к.ф.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

 (підпис)

Неля НІКУЛІНА

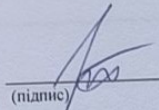
(прізвище та ініціали)

Погоджено

Гарант освітньої програми

д.т.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

 (підпис)

Тетяна НЕНАСТІНА

(прізвище та ініціали)

« 1 » вересня 2025 року

Завідувач кафедри хімії та хімічної технології

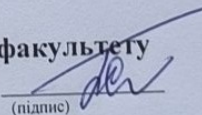
« 1 » вересня 2025 року

Тетяна НЕНАСТІНА

Декан дорожньо-будівельного факультету

д.т.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

 (підпис)

Сергій БУГАЄВСЬКИЙ

(прізвище та ініціали)

« 1 » вересня 2025 року